

Kapitel

- 18 -

Linbastan och smedjan vid Dalbäcken. Husen revs på 1990-talet

Linberedning

Egentligen vet jag för lite om linberedningen i Hällekil för att yttra mig. Men en härva lingarn hänger på vår vind. Den gör mig nyfiken. Det linet lär ha beretts i Hällekil. En karda, en häckla och en bråkstol finns också på gården. Jag har aldrig sett redskapen användas, inte heller linbastan eller smedjan. Men de fallfärdiga husen minns jag. De låg på var sin sida om Dalbäcken, alldeles vid landsvägen. Troligtvis låg de vid bäcken för att man skulle ha nära till vatten för järnsmidet och till rötning av linet.

Jag brukade plocka kabbeleka där om vårarna. Någon gång kröp jag in i linbastan, in genom en gisten, hängande dörr. En rad bråkstolar stod det där och lutade sig mot varandra. Om jag inte minns fel så luktade det rökt fläsk därinne! Den öppna eldstaden var sprucken och sotig och jordgolvet var välstampat. Aldrig var jag in i smedjan. Något sade mig att den inte tillhörde allmänningen.

Bastan var en gemensamhetsanläggning. Kanske fanns det ett bokningssystem – kanske arbetade man med linberedningen tillsammans. Klart är att det var en allmän mötesplats. I min fantasi kan jag föreställa mig att där kunde kvinnorna vara ifred för övriga byn. Där kunde de träffas om höstkvällarna för att bereda linet samtidigt som de ostört kunde skvallra, prata och utbyta förtroenden. Men en linbasta kunde nog ha flera användningsområden eftersom det var en byggnad med eldstad, väggar och tak. Kanske kunde man röka kött och fisk här. Med hänsyn till brandfaran låg smedja och basta en bit från de andra husen i byn. Därför kunde det också vara svårt att hålla uppsikt över vem eller vilka som möts där. I vissa

byar tycks det ha varit oro för ungdomars eventuella sedeslösa aktiviteter långt från vakande ögon, så kanske även i Hällekil.

Maria i Hällekil 2014

Blommande linfält

Linnet moget för skörd